

9. Allen, K.R. (2007). *Prodvizheniie novykh tekhnologii na rynek* [Advancement new technologies to the market]. BINOM, Moskva (in Russ.).

10. Omel'ianovych, L.O., Hladkova, O.V. (2013). Investments in Trade: Status and Prospects. *Visnyk Donets'koho natsional'noho universytetu ekonomiky i torhivli im. M. Tugan-Baranovs'koho. Ser. : Ekonomichni nauky* [Bulletin of Donetsk National University of Economics and Trade named. Tugan-Baranovsky], vol. 3, pp. 54–64 (in Ukr.).

УДК 330.331.1

Н.Б. Давлетбаева, к.е.н.,
Карагандинський державний технічний університет,
м. Караганда, Республіка Казахстан

НАПРЯМИ І МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Анотація

У статті розглянуто особливості формування та розвитку інноваційного потенціалу підприємств харчової промисловості, досліджено форми та напрями здійснення інноваційної діяльності в галузі. Виявлено чинники, що перешкоджають розвитку інноваційного потенціалу підприємств та запропоновано напрями його підвищення з метою забезпечення стійкого розвитку та конкурентоспроможності на ринку. Розроблено алгоритм управління інноваційним потенціалом, спрямований на підвищення ефективності та результативності його використання з метою підтримки конкурентоспроможності підприємства в умовах змінного та динамічного зовнішнього середовища. Доведено, що створення ефективного механізму управління інноваційним потенціалом підприємств харчової промисловості дозволить приймати обґрунтовані рішення в сфері управління на стратегічному рівні, знизить ризики інноваційної діяльності в результаті проведення комплексної оцінки інноваційного потенціалу, підвищить ефективність використання наявних ресурсів підприємства.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, продуктивні інновації, технологічні інновації, конкурентне середовище, харчова промисловість, механізм управління інноваційним потенціалом, інноваційна стратегія, програма інноваційного розвитку.

Н.Б. Давлетбаева, к.э.н.,
Карагандинский государственный технический университет,
г. Караганда, Республика Казахстан

НАПРАВЛЕНИЯ И МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА КОМПАНИЙ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Аннотация

В статье рассмотрены особенности формирования и развития инновационного потенциала предприятий пищевой промышленности, исследованы формы и направления осуществления инновационной деятельности в отрасли. Выявлены факторы, препятствующие развитию

інноваційного потенціала підприємств і запропоновано напрямки його підвищення з метою забезпечення стійкого розвитку і конкурентоспособності на ринку. Розроблено алгоритм управління інноваційним потенціалом, направлений на підвищення ефективності і результативності його використання в цілях підтримки конкурентоспособності підприємства в умовах перемінного і динамічного зовнішнього середовища. Доведено, що створення ефективного механізму управління інноваційним потенціалом підприємств харчової промисловості дозволить приймати обґрунтовані рішення в області управління на стратегічному рівні, знизити ризики інноваційної діяльності в результаті проведення комплексної оцінки інноваційного потенціалу, підвищить ефективність використання наявних ресурсів підприємства.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, продуктові інновації, технологічні інновації, конкурентна середовище, харчова промисловість, механізм управління інноваційним потенціалом, інноваційна стратегія, програма інноваційного розвитку.

Постановка проблеми. Основною умовою забезпечення економічного зростання країни є якість трансформації виробничої сфери, особливо галузей промисловості, пріоритетний розвиток яких у сфері інноваційної діяльності дасть поштовх до модернізації усіх інших галузей. Тому високий інноваційний потенціал підприємств харчової промисловості України є одним із ключових чинників реалізації політики інноваційного розвитку економіки. Нині кожне підприємство зацікавлене в формуванні інноваційної стратегії довгострокового розвитку та підтримки своєї конкурентоспроможності на ринку. В умовах постійних та стрімких змін зовнішнього середовища та пришвидшеного життєвого циклу харчової продукції найважливішим чинником підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства є трансформаційний перехід на інноваційну модель розвитку, яка відображається у виготовленні нової або вдосконаленої продукції, впровадженні новітніх технологій у виробництво, вдосконаленні методів та інструментів управління бізнес-процесами підприємства тощо. Конкурентоспроможність виробничої, вузькоспеціалізованої діяльності можна забезпечити тільки за рахунок інноваційного підходу до її здійснення, оскільки розробка і широке розповсюдження нових продуктів, послуг, наукомістких технологій і створення унікальних систем управління стають вагомими чинниками росту і капіталізації бізнесу. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема пошуку шляхів та напрямів підвищення інноваційного потенціалу підприємств харчової промисловості та розробка механізму управління інноваційним потенціалом, спрямованим на підвищення ефективності та результативності його використання з метою підтримки конкурентоспроможності підприємства в умовах змінного та динамічного зовнішнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних та практичних проблем підвищення інноваційного потенціалу підприємств

харчової промисловості відображені у працях багатьох вітчизняних науковців, зокрема: І. Ю. Гришової [1], Д. Ф. Крисанова [2], Ю. Ф. Гудзя [3], В. О. Матросової [4], О. В. Фарата [6], Н. В. Герасимяка [7] та інших. Проте у сучасних реаліях розвитку економіки, які диктують жорсткі конкурентні умови, підприємства харчової промисловості стикаються з необхідністю пошуку шляхів та методів підвищення конкурентоспроможності на ринку. Тому, з практичної точки зору, питання пошуку напрямів підвищення інноваційного потенціалу та розробки ефективного механізму управління інноваційною діяльністю потребують ґрунтовного наукового дослідження. Виходячи з цього, **метою статті** є пошук напрямів підвищення інноваційного потенціалу підприємств харчової промисловості та розробка механізму управління інноваційним потенціалом, спрямованого на підвищення ефективності та результативності його використання з метою підтримки конкурентоспроможності підприємства в умовах змінного та динамічного зовнішнього середовища.

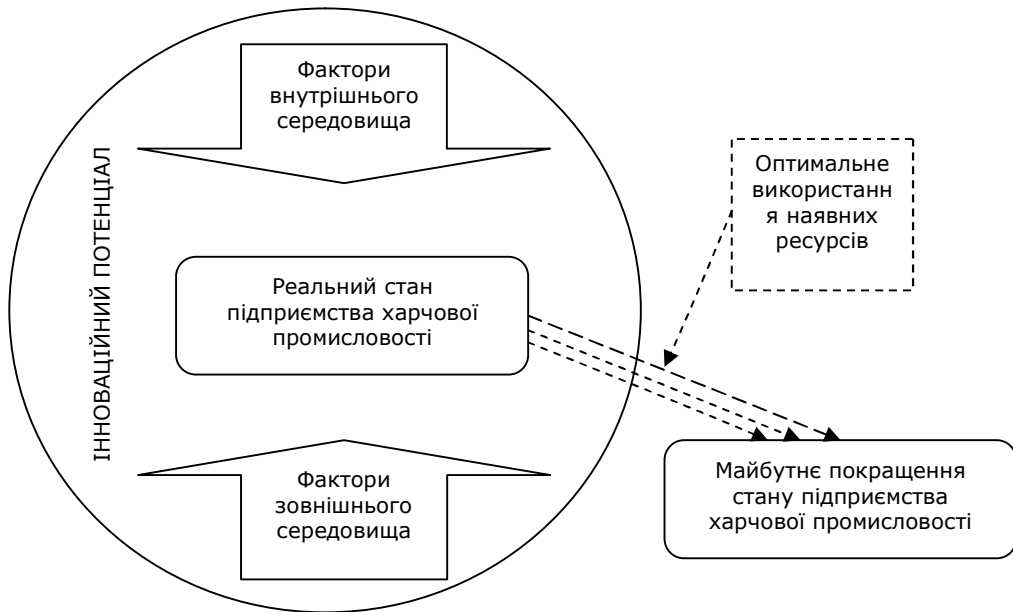
Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні інноваційна складова розвитку підприємства є одним із основних джерел його росту, оскільки стійкий розвиток та конкурентоспроможність в довгостроковій перспективі неможливі без розробки ефективного механізму управління інноваційним потенціалом, який є необхідною умовою реалізації інновацій.

Інноваційний потенціал країни, регіону, галузі, організації слід розглядати як сукупність науково-технічних, технологічних, фінансових, інфраструктурних, правових, соціокультурних та інших можливостей забезпечення здійснення інноваційного процесу. Ці можливості, перш за все, базуються на наявності в країни, регіону, галузі чи організації визначеної сукупності взаємопов'язаних ресурсів, а також певних умов їх найбільш ефективного використання для здійснення різних видів інноваційної діяльності. Виділяють найважливіші взаємопов'язані складові інноваційного потенціалу, зокрема: сукупність кадрових, інформаційних, інтелектуальних, матеріальних і фінансових ресурсів [8].

Інноваційний потенціал підприємства – це сукупність взаємопов'язаних факторів внутрішнього середовища, яка сприяє ефективному та результативному розвитку організації та впровадженню продуктивних, технологічних, організаційних, маркетингових та ринкових нововведень у діяльність.

На рис. 1 відображено сутність поняття інноваційного потенціалу.

Інноваційний потенціал підприємства харчової промисловості складають взаємопов'язані та взаємодоповнюючі складові, зокрема: ринковий, інтелектуальний, кадровий, фінансовий, техніко-технологічний, мотиваційний, комунікаційний, науково-дослідний потенціали (рис. 2).

*Рис. 1. Інноваційний потенціал харчового підприємства**

*Джерело: розроблено автором

Інноваційний розвиток у харчовій промисловості здійснюється у різних формах та напрямках, серед яких слід виділити [13]:

- створення нових видів продуктів загального та спеціального призначення, вдосконалення та розвиток біотехнологій переробки сільськогосподарської сировини, застосування біологічно активних речовин та ферментних препаратів;
- вдосконалення системи зберігання харчової продукції від виробника до споживача з застосування сучасного обладнання та технологій, зниження рівня втрат біологічної цінності продуктів та забезпечення зберігання високої харчової якості, ліквідація можливості фізичного, хімічного та бактеріального забруднення;
- виробництво високоякісних кормів та продуктів харчування для тваринництва з відходів харчової промисловості та побічної сировини;
- створення технологічних ліній виробництва якісно нових харчових продуктів з направлено зміненим хімічним складом відповідно до потреб організму людини;
- формування удосконаленої нормативно-методичної бази державного нагляду за якістю і безпекою продовольчої сировини та харчових продуктів, контролю за виробництвом, закупками, поставками, транспортуванням, збереженням та реалізацією продукції, а також для створення умов для виробництва харчових продуктів гарантованої якості;

ІНВЕСТИЦІЇ, ІННОВАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ

- розробка сучасної інструментальної й аналітичної бази для контролю безпеки продовольчої сировини та харчових продуктів.

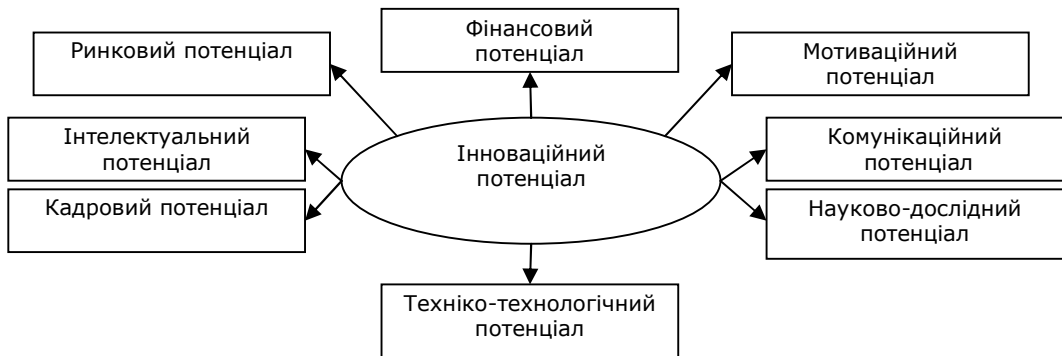

Рис. 2. Складові інноваційного потенціалу підприємства харчової промисловості*

*Джерело: розроблено автором

Враховуючи основні напрямки інноваційного розвитку підприємств харчової промисловості та сучасні економічні реалії, можна виділити низку чинників, які перешкоджають розвитку інноваційного потенціалу підприємств галузі та умовно поділити їх на дві групи: зовнішні та внутрішні [9].

До зовнішніх факторів слід віднести:

1. Недостатньо визначена державна політика в галузі розвитку інновацій; в країні не існує законодавчої бази, що регулює інноваційну діяльність, немає чіткого визначення понять в інноваційній сфері, що створює масу розбіжностей при наукових дослідженнях та впровадженні інноваційних проектів.

2. Відсутність фінансової допомоги інноваційно-орієнтованим підприємствам; високі ризики, великі витрати на розробку і впровадження інновацій, тривалий термін окупності нововведень, високий відсоток комерційного кредиту, який обмежує можливість зовнішнього фінансування.

3. Нестабільна економічна ситуація в країні знижує рівень визначеності довгострокових перспектив розвитку, ускладнює проведення маркетингових досліджень та виявлення потреби на той чи інший інноваційний продукт чи технологію.

До внутрішніх факторів, що перешкоджають розвитку інновацій на харчових підприємствах, слід віднести:

1. Високий знос технологічного обладнання, відсутність сучасної виробничої бази для розробок.

2. Недостатність кваліфікованих фахівців у сфері реалізації нововведень, здатних управляти інноваційною діяльністю на всіх рівнях інноваційного процесу.

3. Відсутній ефективний організаційно-управлінський механізм розвитку інноваційної діяльності, не визначена методика управління інноваційним потенціалом.

4. Недосконало розроблена система мотивації персоналу, а також система розвитку працівників і безперервного навчання.

5. Невідповідність бізнес-моделі підприємства обраній інноваційній стратегії.

6. Відсутня модель кооперації з іншими підприємствами, які здійснюють інновації, та науково-дослідними центрами.

7. Наявність «феномена опору інноваціям» як з боку менеджменту підприємств, так і функціональних виконавців.

З метою пришвидшення розвитку інноваційного потенціалу підприємств харчової промисловості необхідно розробити ефективний механізм управління, який сприятиме формуванню та реалізації такої стратегії розвитку, яка сприятиме отриманню найкращих результатів за наявних фінансових, трудових та інноваційних ресурсів. На рис. 3 запропоновано алгоритм управління інноваційним потенціалом підприємства харчової промисловості [11].

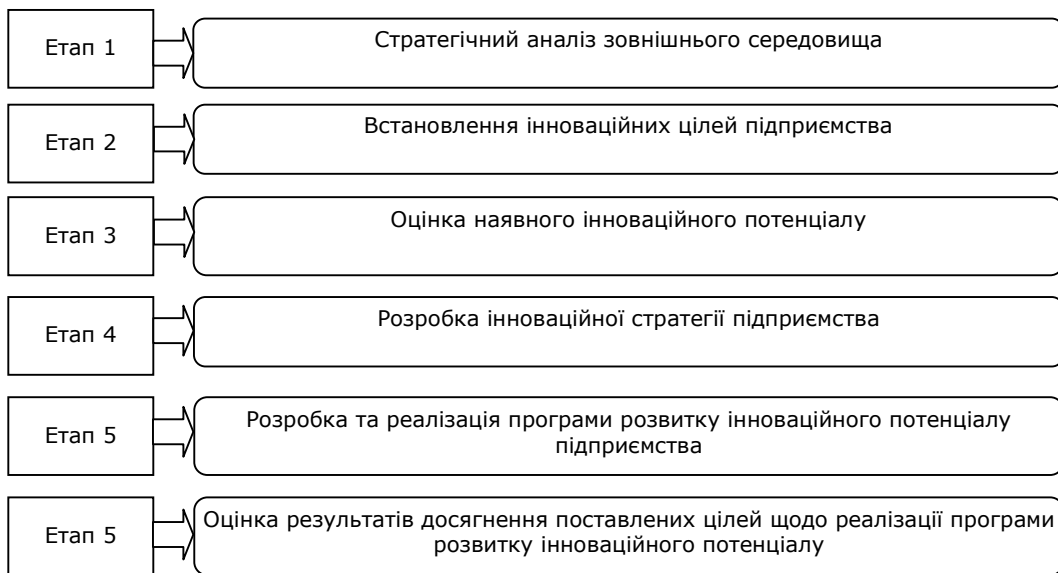

Рис. 3. Алгоритм управління інноваційним потенціалом підприємства харчової промисловості

Першим етапом розробки інноваційної стратегії підприємства харчової промисловості є аналіз стану зовнішнього середовища, який спрямований на виявлення можливостей та загроз в макро- та мікро середовищі. Провівши ретельний аналіз, керівництво визначає інноваційні цілі підприємства, якими

ІНВЕСТИЦІЇ, ІННОВАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ

можуть бути, зокрема, підвищення конкурентоспроможності та закріплення своїх позицій на нових ринках шляхом створення принципово нового інноваційного товару або скорочення виробничих витрат. Одним із найважливіших етапів процесу управління інноваційним потенціалом підприємства є його оцінка, яка здійснюється з метою аналізу ефективності його використання та розробки інноваційної стратегії. На основі аналізу зовнішнього середовища та наявного рівня інноваційного потенціалу розробляється інноваційна стратегія. Наступним етапом є розробка та реалізація програми розвитку інноваційного потенціалу підприємства, яка передбачає встановлення систематизованої програми дій керівництва з чітким зазначенням конкретних дій, ресурсного забезпечення, термінів, відповідальних за реалізацію дій за відповідними напрямками. На останньому етапі здійснюється оцінка результатів від реалізації програми розвитку інноваційного потенціалу.

З метою активізації інноваційної діяльності та підвищення рівня інноваційного потенціалу на підприємстві харчової промисловості доцільно створити відділ інноваційного розвитку, в структуру якого включити підрозділи, що мають спеціальний статус, відповідну організаційну структуру, спеціально підготовлений персонал і чітко визначені функції. До роботи інноваційного підрозділу необхідно залучати працівників, здатних до новаторства, персональної відповідальності, аналізу виробничо-господарської діяльності, організації інноваційних заходів. Робота відділу інноваційного розвитку повинна охоплювати як збір та узагальнення інформації про інновації, розробка стратегічних програм і перспективних рішень, планування нововведень, адаптація виробничого процесу до нововведень та тощо. Це повинен бути орган комплексного планування та координації інноваційної діяльності на підприємстві, важливим завданням якого має стати формування інноваційної інфраструктури, що забезпечує як нарощування інноваційного потенціалу, так і вихід інноваційної продукції на ринки. Необхідно забезпечити відкриту систематичну циркуляцію новітньої інноваційно-технічної інформації в межах підприємства, що сприятиме формуванню корпоративного середовища, націленого на інновації. Створення власного інноваційного підрозділу відповідає світовій практиці внутрішньофірмового підприємництва. Переваги такого способу організації інноваційної діяльності полягають у тому, що можна наблизити науково-дослідницький пошук до можливостей вихідного виробництва і потребам кінцевого споживача, привернути висококваліфіковані наукові кадри і бути більш впевненими у збереженні комерційної таємниці [12].

Висновки. Розвиток харчової промисловості України в сучасних умовах розвитку світових соціально-економічних відносин вимагає від підприємств

впровадження інновацій у виробництво, застосування гнучких організаційних форм та структур управління, ефективного використання наявних економічних та трудових ресурсів, розробки механізму управління інноваційним потенціалом та побудови дієвої системи обліково-аналітичної підтримки управлінських рішень щодо вибору, впровадження та контролю за реалізацією інноваційних проектів. З метою забезпечення стійкого розвитку підприємства, необхідно активізувати та інтенсифікувати його інноваційну діяльність, синхронізуючи її з потребами ринку та з власними виробничими можливостями. Тому створення ефективного механізму управління інноваційним потенціалом підприємств харчової промисловості дозволить приймати обґрунтовані рішення в сфері управління на стратегічному рівні, знизить ризики інноваційної діяльності в результаті проведення комплексної оцінки інноваційного потенціалу, підвищить ефективність використання наявних ресурсів підприємства. Також, з метою підвищення рівня інноваційного потенціалу підприємств харчової промисловості слід запропонувати такі заходи, як створення відділу з інноваційного розвитку, у функції якого входила б розробка проектів з реалізації продуктивних та технологічних інновацій; впровадження елементів цивілізованого менеджменту, введення в штат фахівців у галузі менеджменту організації, створення нової системи мотивації персоналу до інноваційної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Гришова І. Ю. Підходи до формування інноваційного потенціалу підприємств харчової промисловості / І. Ю. Гришова // Інноваційна економіка. – 2013. – №1(39). – С. 15-18.
2. Крисанов Д. Ф. Інноваційний потенціал переробно-харчових підприємств: оцінювання та реалізація [Електронний ресурс] / Д. Ф. Крисанов, Л. Д. Водянка. – Режим доступу: http://eip.org.ua/docs/EP_13_2_84.pdf.
3. Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України. – К. : НІСД, 2013. – 71 с.
4. Гудзь Ю. Ф. Управління інноваційною діяльністю при реалізації стратегії зростання потенціалу підприємств харчової промисловості / Ю. Ф. Гудзь // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. – 2013. – Т.18. – Вип. 2. – С. 100-109.
5. Матросова В. О. Сучасні теоретико-методологічні підходи до оцінки ефективності використання інноваційного потенціалу підприємства / В. О. Матросова, Ю. В. Гончар, К. В. Романчук // Вісник НТУ «ХПІ». – 2013. – № 66 (1039). – С. 86-96.
6. Фарат О. В. Формування структури інноваційного потенціалу підприємства та особливості управління його розвитком [Електронний ресурс] / О. В. Фарат, Р. Р. Русин-Гринник. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/18782/1/57-273-278.pdf>
7. Герасимяк Н. В. Модель розвитку інноваційного потенціалу підприємства [Електронний ресурс] / Н. В. Герасимяк. – Режим доступу: http://www.business-inform.net/pdf/2012/8_0/22_25.pdf
8. Инновационный потенциал: современное состояние и перспективы развития : моногр. / В. Г. Матвейкин, С. И. Дворецкий, Л. В. Минько, В. П. Таров, Л. Н. Чайникова, О. И. Летунова. – М., 2007. – 284 с.
9. Коршунова Е. Д. Управление инновационным потенциалом промышленного предприятия: концептуальные основы, этапы управления, метод оценки / Е. Д. Коршунова // Научный журнал КубГАУ. – 2012. – №81(07).

10. Волосатов В. Д. Сущность и структура инновационного потенциала промышленного предприятия / В. Д. Волосатов, Ю. Б. Бабанова // Вестник Челябинского государственного университета. – 2010. – №3 (184). – Экономика. Вып. 24. – С. 134–138.

11. Соменкова Н. С. Управление инновационным потенциалом промышленного предприятия / Н. С. Соменкова // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. – 2011. – №3 (1). – С. 243–245.

12. Тулинова Е. И. Мероприятия по совершенствованию инновационной деятельности на предприятиях пищевой промышленности [Электронный ресурс] / Е. И. Тулинова. – Режим доступа: <http://www.lerc.ru/?part=bulletin&art=47&page=9>

13. Дейнеко Л. В. Інноваційний розвиток харчової промисловості України [Электронный ресурс] / Л. В. Дейнеко. – Режим доступа: <https://books.google.com.ua/books?id=bCdTBAAAQBAJ>

Nazgul Davlyetbayeva, Candidate of Economic Sciences,
Karaganda State Technical University, Republic of Kazakhstan

DIRECTIONS AND MECHANISMS OF THE INNOVATION POTENTIAL OF THE ENTERPRISES OF FOOD INDUSTRY INCREASING

Annotation

The article deals with the peculiarities of formation and development of innovative potential of the food industry, researched forms and directions of innovation activities in this field. The factors that hinder the development of innovative potential of enterprises and suggests directions of its improvement to ensure sustainable development and competitiveness in the market are revealed. The mechanism of innovative potential to improve the efficiency and effectiveness of its use in order to maintain competitiveness in the face of a changing and dynamic environment are developed. It is proved that an effective mechanism of innovative potential of the food industry will make informed decisions in the management at the strategic level, reduce the risk of innovation as a result of a comprehensive evaluation of innovative potential, increase the efficiency of existing enterprise resources.

Keywords: innovation, innovation capacity, product innovation, technological innovation, competitive environment, food, mechanism of innovative potential, innovation strategy, innovation development program.

References:

1. Hryshova, I. (2013). Approaches to the formation of innovative potential of the food industry. *Innovatsijna ekonomika [Innovative Economy]*, no. 1 (39), pp. 15-18 (in Ukr.).

2. Krisanov, D.F. (2013). Innovative capacity-food processing enterprises, evaluation and implementation. Available at: http://eip.org.ua/docs/EP_13_2_84.pdf (in Ukr.).

3. Innovative development of the industry as part of the structural transformation of the economy of Ukraine (2013). NISS, Kyiv, pp. 71 (in Ukr.).

4. Hutz, Y.F. (2013). Innovation management in implementing our growth strategy potential food industry. *Visnyk ONU imeni I.I. Mechnykova [Bulletin ONU I.I. Mechnikov]*, vol.18 (2), pp. 100-109 (in Ukr.).

5. Matrosov, V.A. (2013). Modern theoretical and methodological approaches to evaluating the effectiveness of the innovation potential of the company. *Visnyk NTU «KPI» [Journal of NTU "KPI"]*, vol. 66 (1039), pp. 86-96 (in Ukr.).

6. Farat, O.V. (2010). Structure formation of innovative potential of enterprise management features and its development. Available at: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/18782/1/57-273-278.pdf> (in Ukr.).

7. Gerasimyak, N.V. Model of the development of innovative potential of the company. Available at: http://www.business-inform.net/pdf/2012/8_0/22_25.pdf (in Ukr.).
8. Matveykin, V.G, Butler, S.I, Minko, L., Tarov, V.P, Chainikova, L.N., Letunova, O.I. (2007). *Innovacionnyj potencial: sovremennoe sostojanie i perspektivy razvitiya* [Innovation potential: the current state and prospects of development]. Moskva, 284 p. (in Russ.).
9. Korshunova, E.D. (2012). Management of innovative potential of industrial enterprises: conceptual bases, stages of control, method of evaluation. *Nauchnyj zhurnal KubGAU [Scientific Journal KubGAU]*, vol. 81 (07) (in Russ.).
10. Volosatov, V.D. (2010). The nature and structure of the innovation potential of industrial enterprise. *Vestnik Cheljabinskogo gosudarstvennogo universiteta [Bulletin of the Chelyabinsk State University]*, no. 3 (184), The Economy, vol. 24, pp. 134-138 (in Russ.).
11. Somenkov, N.S. (2011). Management of innovative potential of industrial enterprises. *Vestnik Nizhegorodskogo universiteta [Bulletin of the Nizhny Novgorod University]*, vol. 3 (1), pp. 243-245 (in Russ.).
12. Tulinova, E.I. Measures to improve the innovation in the food industry. Available at: <http://www.lerc.ru/?part=bulletin&art=47&page=9/> (in Russ.).
13. Deyneko, L.V. Innovative development of food industry Ukraine. Available at: <https://books.google.com.ua/books?id=bCdTBAAAQBAJ> (in Ukr.).

УДК 330.32

А.Л. Романчук, к.е.н., **С.В. Рилєєв**, к.е.н.,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

ПИТАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Анотація

У статті досліджено існуючі теоретичні засади екологізації інвестиційної діяльності, систематизовано основні підходи щодо тлумачення поняття «екологічні інвестиції». Авторами всебічно розкрито особливості та характерні риси екологічно орієнтованих інвестицій, окреслено їх відмінність від інвестицій в інші сфери господарської діяльності. Досліджено механізм управління екологічним інвестуванням в Україні. Визначено основні державні органи, які здійснюють управління, реалізацію та контроль за виконанням екологічно орієнтованих інвестиційних проєктів. Особлива увага приділена оцінці сучасного стану екологічного інвестування в Україні. Для поглибленого дослідження рівня екологічної привабливості економіки України, реалізації екологічних проєктів авторами розглянуті міжнародні рейтинги за «Глобальним індексом зеленої економіки» - Global Green Economy Index (GGEI) та за «Індексом екологічної результативності 2014» (EPI). В статті розкриті проблемні аспекти залучення екологічно орієнтованих інвестицій, запропоновані заходи державної політики, які дозволять змінити ситуацію на краще. За результатами проведених досліджень окреслено напрями поглиблення подальших досліджень щодо вітчизняної інституціональної бази сприяння екологізації інноваційного розвитку національної економіки за умови належної політичної волі.

Ключові слова: екологічні інвестиції, екологізація економіки, охорона навколишнього середовища, раціональне природокористування, інвестиційний механізм, екологія.